

31

Na temelju članka 51. Zakona o javnim cestama ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 7/01), ministar gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke donosi

**PRAVILNIK
O TEHNIČKIM UVJETIMA ZA POSTAVLJANJE
ZNAKOVA INFORMACIJA I NATPISA U
CESTOVNOM POJASU**

**I. TEHNIČKI UVJETI ZA POSTAVLJANJE
ZNAKOVA INFORMACIJA I NATPISA U
CESTOVNOM POJASU**

1. Uvjet za odabir lokacije natpisa

Reguliranje postojećeg stanja na javnim cestama Županije Zapadnohercegovačke (u daljnjem tekstu: ceste) zahtijevaju uspostavu sustava znakova informacija i natpisa temeljenih na propisima koji će omogućiti postavljanje i komercijalno korištenje istih bez negativnih utjecaja na sigurnost prometa.

S tim ciljem definirani su uvjeti koji će uvažiti gore navedene zahtjeve i predstavljati objektivnu podlogu za kvalitetan odabir lokacija i određivanje odgovarajućih karakteristika samih natpisa.

Uvjeti se mogu podijeliti na:

a) Osnovni uvjeti

U grupu osnovnih uvjeta mogu se specificirati sljedeći:

- Natpis ne smije ugrožavati vidno polje vozača;
- Natpis ne smije smanjivati vidljivost (duljinu preglednosti) na postavljeni prometni znak;
- Natpis ne smije zaklanjati postavljeni prometni znak;
- Natpis ne smije oponašati ili biti slična nekom od prometnih znakova:
  - oblikom,
  - bojom,
  - izgledom,
  - mjestom postavljanja
- Natpis ne smije zasljepljivati vozače;
- Natpis ne smije odvracati pozornost vozača u mjeri koja može biti opasna za sigurnost prometa;
- Natpis ne smije biti postavljena na mjestu i na način koji bi onemogućio, otežao ili poskupio održavanje ceste.

b). Dopunski uvjeti

Pod lošom lokacijom podrazumijeva se mjesto uz cestu gdje svako odvracanje pozornosti vozača predstavlja opasnost za sigurnost prometa.

Sukladno gore navedenom uvedeni su dopunski uvjeti za izuzetne situacije u funkciji definiranja "loših lokacija" na cesti.

Ti uvjeti se mogu specificirati u sljedeće:

- Natpis se ne smije postavljati u blizini mjesta na kojima vozač mora ili namjerava mijenjati uvjete vožnje, a to su:
  - horizontalni elementi ceste čiji uvjeti ne zadovoljavaju dionice,
  - vertikalni elementi ceste čije osobine uvjetuju znatnije opadanje brzine teškog vozila,
  - križanja,
  - prateći objekti,
  - mjesta promjene profila kolnika (suženje, dodatak novog traka bilo koje namjene, ukidanje neke od traka bilo koje namjene, i dr.)
- Natpis se ne smije postavljati u blizini prometnog znaka:
  - kod dvosmjernih jedno - kolničkih cesta u blizini znakova opasnosti, zabrane i znakova koji su u funkciji vođenja prometa u raskrižjima,
  - uz dio kolnika na kojem je izvučena puna razdjelna crta;
- Natpis ne smije biti u koliziji, u uzdužnom i poprečnom smislu, s nijednom od gore navedenih elemenata ceste i prometnim znakovima.

2. Lokacijski uvjeti postavljanja natpisa

Uspostavom lokacijskih uvjeta, potrebno je, primjenom utvrđenih kriterija, definirati mjesta pokraj ceste na kojima je s gledišta sigurnosti prometa dozvoljeno postavljanje natpisa.

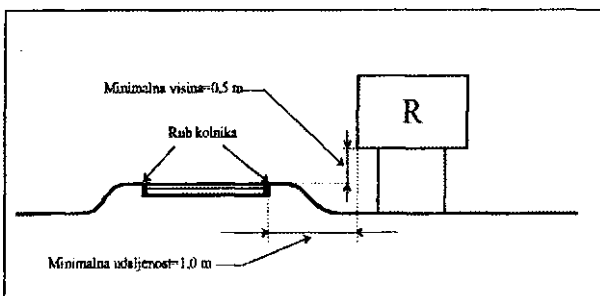
U pravilniku je primjenjivana metoda studije inverznog pristupa koja podrazumijeva utvrđivanje "zabranjenih zona", unutar kojih nije dozvoljeno postavljanje natpisa.

Problematika lokacije natpisa, s obzirom na računsku brzinu ceste (brzina na koju su proračunati minimalni geometrijski elementi ceste), stvarnu brzinu (brzina koja je veća od računске brzine, a kojom vozi više od 85% vozača), širine planuma ceste, širine vidnog polja vozača i dr., sagledana je u ovom Pravilniku kao cesta s jednim kolnikom za dvosmjerni promet.

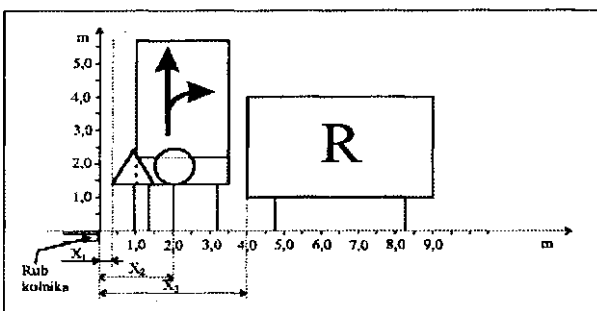
a) Odnos natpisnog panoa i ceste, u poprečnom smislu

Lokacija natpisnog panoa u odnosu na poprečni profil ceste trebala bi biti na određenoj udaljenosti od ruba kolnika u zavisnosti od tehničkih elemenata ceste i veličine natpisnog panoa, ali ne bliže od 1 metra.

- X₁ - minimalna udaljenost znaka od ruba kolnika 0,30 m
- X₂ - maksimalna udaljenost stupa znaka od ruba kolnika 2,0 m
- X₃ – širina zabranjene zone za natpis

Slika 1.

Slika 2.

b) Odnos natpisa i ceste u uzdužnom smislu

Odnos natpisa i ceste u uzdužnom smislu podrazumijeva odnos natpisa prema karakterističnim elementima ceste, dijelovima ceste i prema postavljenoj prometnoj signalizaciji.

Osnovne su pretpostavke za određivanje takvih zabranjenih zona karakteristike pojedinih elemenata ceste i njenog okoliša zbog kojih je vozač prinuđen mijenjati uvjete vožnje i svoje

ponašanje. Zbog količine prometnih znakova na takvim dijelovima ceste vozač je dovoljno zaokupljen njihovim porukama, pa ne bi bilo poželjno, postavljanjem natpisa unutar takvih zona, dodatno ga opteretiti novim informacijama.

Metoda određivanja "zabranjenih zona" podrazumijeva definiranje karakterističnih elemenata ceste, dijelova ceste i objekata na cesti, relevantnih za odnos natpisa i uzdužnog profila ceste, i određivanje duljine D, - prije i D₂ - nakon karakterističnog dijela ceste (SI. 3).

D1- predstavlja duljinu koju pređe vozilo vozeći mjerodavnom brzinom (V_{mj}) u zadanom vremenu od 10 sek. (pretpostavljeno vrijeme potrebno za koncentraciju i prilagodbu novonastalim uvjetima vožnje). Ova udaljenost mjeri se od početka karakterističnog dijela ceste odnosno od prvog prometnog znaka koji najavljuje to mjesto, suprotno od smjera vožnje.

$$D1 = V_{mj} \cdot t / 3,6$$

V_{mj} - predstavlja opće dopuštenu brzinu na dionici ceste izvan naselja koja je naznačena odgovarajućim prometnim znakom, a ako nije, onda se za tu brzinu uzima najveća zakonom dozvoljena brzina za pojedinu vrstu ceste izvan naselja odnosno u naselju.

Potrebno je napomenuti da se ne odnosi na brzinu ograničenu zbog neke posebne okolnosti na pojedinim dijelovima ceste ili zbog razloga privremenog karaktera (raskrižje, nepregledni zavoj, radovi na cesti i si.).

Vrijeme t=10 sekundi je vrijeme za koje bi vozača trebalo "pročistiti" od mogućih negativnih utjecaja, percepcijskih opterećenja i si. prije nego naiđe na karakteristični dio ceste ili prometni znakovi koji ga moraju zaokupiti i usredotočiti na promjene uvjeta vožnje odnosno prilagođavanje novonastaloj situaciji (savladavanje zavoja, pripremu i pravilno skretanje na raskrižju, itd.).

D₂ - predstavlja duljinu koja se mjeri od završetka karakterističnog dijela ceste, odnosno odgovarajućeg prometnog znaka u smjeru vožnje.

Duljina D₂ iznosi minimalno 150 metara, a može biti i manja ako zbog uvjeta ceste i okoline natpisa nije vidljiva iz zone karakterističnog dijela ceste ili prije prometnog znaka zbog kojeg se i definira "zabranjena zona".

Kao karakteristični objekt ili mjesta uz ceste, relevantni za definiranje "zabranjenih zona", mogu se navesti:

- Križanja cesta
- Horizontalna krivina
- Prijelazi preko željezničke pruge u razini
- Karakteristične točke loma nivelete ceste
- Prateći uslužni objekti (PUO)
- Prometni znakovi
- Međusobni odnosi natpisnih panoa
- Granični prijelazi
- Carinski prolazi

Tabelarni prikaz cesta na temelju kojih će se vršiti naplata za postavljanje natpisa u cestovnom pojasu.

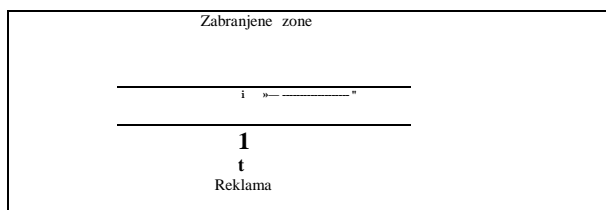
Red broj	Kategorija ceste	Broj ceste	Dionica ceste
1.	R	419	Basušje-Rakitrio-Blidinje
2.	R	420	Privalj-Grude-Posušje-Zavelim
3.	R	421	Sovići-Tihalj ina-J-lobuk
4.	R	422	Vitina-Otahovlje
5.	R	423	Teskera-Bijača
6.	R	424	Cerno-Ljubuški-C. Grm-Prolog
7.	R	425	SkokiBrijeg-Polugrina-Hainzići
8.	R	425 A	Prolaz kroz Miletinu
LOKALNE CESTE			

Bosna i Hercegovina

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA

- MINISTARSTVO GOSPODARSTVA Broj:
 05-04-526/02 Posušje, 28. ožujka 2002.

Ministar
Milan Penava, v.r.

Slika 3.